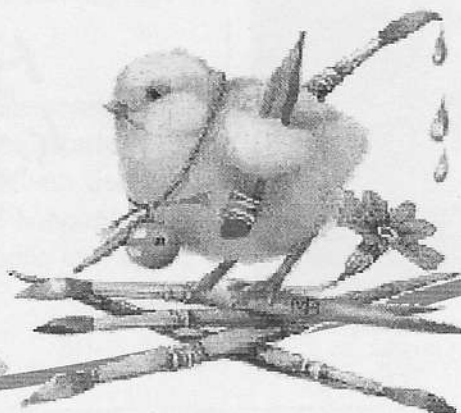

Vålerenga Historielag 10 år!

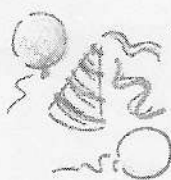

Styret i jubileumsåret 2002:

*Bak fra venstre: Arne Mustad Sørensen, Unni Granlund, Laila N. Christiansen, Bjørn Granlund
Sittende foran fra venstre: Bjørn Arild Gjerdalen, Even Haugseth, Bjørg Staal*

Leder'n har ordet!

Jubileumsåret

Tenk at 1. april er det 10 år siden 7 ildsjeler på Vålerenga kom sammen til det første møtet i historielaget. Jeg var selv ikke med på de aller første møtene, men husker godt at møtene senere var preget av at mange fortalte om Vålerenga i gamle dager. Heldigvis ble det meste av dette notert av Kirsten Paaby som etter hvert også ble lagets første leder.

Selv om idèene var mange og fortellergleden stor, var det vel ingen som var sikre på hvordan vi skulle få en struktur på tingene og komme oss videre. Dette klarte vi allikevel ved å begynne i det små og høste av de erfaringene vi gjorde. I dag kan vi virkelig være stolte av det vi har fått til. Historielaget har fått enorm respons både i bydelen og ikke minst blant hos folk som har eller har hatt et forhold til Vålerenga. Det var dette den patriotiske bydelen trengte.

I jubileumsåret vil vi selvfølgelig feire dette på flere måter. Planen for medlemsmøtet 22. april er foreløpig ikke helt klar, men en ting er sikkert: Dere får bløtkake! 10. juni inviteres dere på bydelsvandring igjen. Fordi Vålerenga kirke er 100 år, vil dette også bli markert på denne turen. Som tidligere nevnt, er vi godt i gang med jubileumsboka. Hvis alt går etter planen, skal den være klar til høstens fotoutstilling. Vi vil i år prøve å få til ei utstilling som går over flere dager enn tidligere, og vi ser vel for

oss en større markering i forbindelse med lanseringen av boka.

Selv om responsen ikke var spesielt stor, takker vi for de forslagene til tittel på boka som kom inn. Styret har i samråd med redaktøren av boka valgt tittelen:

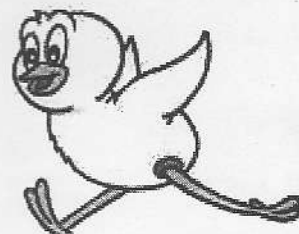

"VÅLERENGA – bydel med sjel". Vi syntes dette var en kort, forklarende og ikke minst passende tittel på verket. Hvis noen av dere fortsatt sitter på bidrag som dere vil ha med i boka, bør dere så snart som mulig levere dette til bokgruppa:

Anne Teppen, tlf. 21904791 eller 976 18 464 eller Knut Roar Westbye, tlf. 22174884 eller 908 31 966. De vil gjerne høre fra dere før påske.

Det er altså litt av hvert som kommer til å skje i laget vårt framover, og vi i styret håper at dere er like flinke til å møte opp som dere pleier.

Even Haugseth

Historielaget på Internett

Vålerenga Historielag har vært representert på internett i snart 3 år! Sidene blir akkurat nå ikke oppdatert med nyheter, da den for tiden er under stor omorganisering. Forhåpentlig vil de nye sidene være klare rett over påske.

Stor var imidlertid gleden da vi oppdaget nylig at besøks-telleren passerte 10 000 !!! Ti tusen besøk! Det er helt utrolig mange som er interessert i Vålerenga!

Har du husket
kontingenten?

Etterlysning – Spebarnshjemmet, Åkebergv. 23

- Jannicke B. Stavseng

Over 500 bilder er funnet i det tidligere Spebarnshjemmet i Åkebergveien 23 i Gamle Oslo.

Barn i alderen 0-6 ble plassert på spebarnshjemmet dersom noen i familien hadde åpen smitteførende tuberkulose. Bildene ble trolig tatt mellom 1929-1940. Er du ett av barna på bildene? Eller kjenner du noen som bodde på spebarnshjemmet en periode? Jannicke Stavseng ønsker å komme i kontakt med

deg og høre din historie. Dette er en del av "researchen" til en dokumentar-film hun ønsker å lage om tuberkulose i Norge. Hun vil fortelle historien til de som ble fysisk berørt av denne hvite pesten.

Ta gjerne kontakt med Jannicke:

Jannicke B. Stavseng, Niels Juels gt. 8, 0272 Oslo

Mobiltlf.: 915 21 041

Privat tlf.: 22 55 37 77

E-post: jannickebardos@hotmail.com

Vålerenga – bydel med sjel!

- Knut Roar Westbye

I mars 1929 dro den daværende kronprins Olav med sin utkårede Märtha gjennom Galgeberg i åpen vogn. Da ropte en tilskuer: "Du kan føle'rei trygg her på Vålerenga, Olav!". Kronprinsen reiste seg i vogna og hilste. Sånn er det bare og det sier mye om stedet.

Dette er boka om sjela på Vålerenga. Åpenhertig, uhøytidelig og humoristisk fortalt med sjarm av dem som bodde der (før, under og like etter krigen). Bydelen som har hatt kameratskapet, idretten og dialekten som sitt varemerke og er landskjent også utenfor landets grenser.

Med frodige skildringer tas vi med rundt i bydelen gjennom smil og tårer, og får bekrefta at har man engang vært "vål'enggutt eller -jente", er man det for alltid. Boka er full av bilder som tar oss med til hverdagslivet, butikken på hjørnet og til den trivelige trehusbebyggelsen.

Vålerenga var ikke bydelen der palassene ble bygd, eller der riksmålsfolket og nullskatteyttera slo seg ned, og ingen på Vålerenga savna dem heller! Livet ble levd i enkelhet, ofte med bannord og en liten tår over tørsten. Ingen var bedre enn andre på

Vålerenga. Var det noen som mista fotfeste, så var det alltid noen som rakte fram handa.

Sjela er der ennå. Medlemmene i Vålerenga historielag, særlig og honnør til styret, har nå blankpusa minnene i 10 år. Fra tusenvis av dugnadstimer, gjennom historielagsmøter, fotoutstillinger og bydelsvandringer deles minnene, brikkene i det historiske puslespillet legges på nytt.

Vålerenga tar ikke mye plass i historiebøkene.

Derfor har vi nå skrivi vår egen historie, fordi vi er stolte av både historia og bydelen vår.

Og det kommer kanskje mer!

Litt av sjela; Fridtjofsgate mot Etterstadgata

Østkantunger – barneår i Totengata

Doktor-besøk

Doktoren bodde i nabogata og han ble ofte budsendt hvis noen hadde hugget seg i et ben eller en finger - og når en barnefødsel skulle skje.

Vi ungene måtte løpe til doktoren med beskjed, men vi måtte vaske oss og gre håret først. Det hendte ofte at den som gikk med bud ble lyttet på og undersøkt av legen som kjente oss alle og visste hvor vi bodde.

Forkjølet og snørrete var vi bestandig og mange av oss gikk med ullklut med fårefett og terpentin på brystet. Vi luktet og stinket så mye at vi nærmest ble isolert fra de andre ungene for kortere eller lengre tid. Lekekameratene ville ikke ha noe med «klutungene» å gjøre! Vi hadde alle en eller annen gang måttet sitte for oss selv, snufsende og lukten-de og se på når de andre lekte.

Det var høytidelig å gå til doktoren og det var veldig viktig at vi neiet eller bukket dypt - og at vi var rene på bena.

En gang måtte jeg til legen fordi jeg hadde sklidd på kjellerlemmen i nr. 8 og fått en stor flis i baken. Jeg husker hvor leit det var å ligge på bordet med knærne under meg og med rompa i været mens doktor'n skar ut flisen. Han var sint fordi han visste at på kjellerlemmen hadde vi ikke noe å gjøre - og for at jeg var skitten på hælene. Han var ikke sintere enn at jeg fikk et kamferdrops da jeg gikk. Dagen derpå måtte jeg som betaling gå ærend for ham!

Barnefødsler.

Jordmora holdt til lenger opp i Strømsveien og hun så vi ofte i gata. Hun var blid og rund, og så hadde hun en sånn morsom kuffert.

Hjemmefødsel skjedde ofte og da vi fikk broren min Per, spurte hun meg hva jeg ønsket meg, bror eller søster. «Nye sko», sa jeg, der vi gikk i følge fra hennes til mitt hjem. Per ble født og vi trodde magen måtte skjæres opp.

På det spørsmålet fikk vi forklaring av en av de store jentene (13 år) som hadde fått seg jobb på en trikotasjefabrikk på Kampen. Der hadde de nemlig snakket om at unger kom fra tissen til mamma. Elin og jeg gikk på do og tittet på hverandre bukseløse. Men at unger kom fra tissen trodde vi ikke på. Den lille sprekken kunne vel ikke slippe fram noen unge.

At ungene kom fra moren, det forsto vi, men hvor - det var for oss en gåte. «Storken kommer med unga», sa pappa, men vi visste at det bare var noe lureri.

Nå ble det trangt hjemme hos oss.

Per ble lagt i Gerds gamle barnevogn og den ble kjørt under spisebordet vi hadde i stua. Gerd lå mellom mamma og pappa. Elin og jeg i feltsenga, som etterhvert begynte å bli i minste laget for oss to.

- Eva

Toteng. 2 i 1950-åra.

Terje Boye Hansen bodde her i 2. etasje.

Skole-arbeid i 1901 - Utdrag fra en stilbok

AGER I SAMEIE

Det var engang en ræv og en bjørn som skulde have en ager i sammen.

Første aaret saade de rug. Da sagde ræven: »Nu skal du have roden og jeg toppen». Det vilde bjørnen. Da de skulde treske fik bjørnen bare roden. Da sagde ræven. «I aar fik jeg det beste, men til neste aar kan du faa det bedste». Ja, det vilde bjørnen. Næste aar saadde de næper. Da sagde ræven: «I aar skal jeg faa roden og du toppen». Det vilde bjørnen. Da de skulde ta næperne op, fik ræven roden og bjørnen fik bare det grønne. Da ble bjørnen sint og vilde ikke længere have sameie med ræven.

ALENE IGJEN

Det var en ung mand fra Kristiania som ble styrmand paa et dampskib. En gang da han var paa en reise til Ostindien ble der slig storm at damperen sprang læk. De maatte ty til baadene. Tre af baadene stødte mod skibet og knustes, men de andre berget sig. Baadene var saa fulde af mennesker at det bare var rum til en eller høist to. Kom de tre i baaden, vilde den synke. Det var tre igjen oppe paa dækket, og deriblant var styrmanden. De to var alt nede paa trappen for at stige ned. Da ropte styrmanden og sa: «Aa, nei, nei gutter! Lad den faa redde sig som kan». Kort etter saa de skibet synke.

KRISTIAN DEN IV

Kristian var konge i Danmark og Norge i 60 aar. Han var en forstandig konge. Fordi han så formeget efter de smaating, saa glemte han de større.

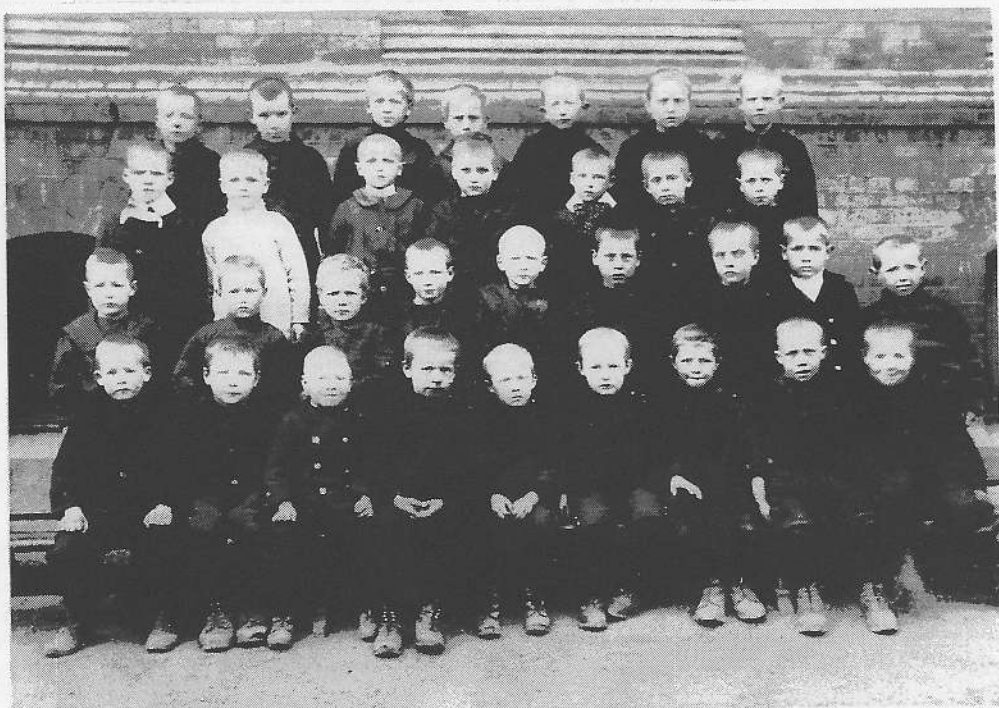
Som liden gut havde han saa god lyst til at seile, og han ble derfor en stor admiral. Sveriges konge, Karl den IX, kaldte sig konge over lapperne, men Kristian sa at det var han som var konge der oppe. Der ble krig med Danmark og Sverige. Kristian tog Kalmar, og denne krig blev kaldt Kalmarkrigen.

Han tog også del i 30 aars krigen, men han maatte reise hjem. Han holdt ennu en krig ved Femern. To engelske hærer ble leied, men Kristian stengte sjøveien. Saa de maatte drage gjennom Norge. Den ene hæren drog gjennom Tronhjem og kom heldig frem. Den andre ned Romsdalen og derfra ned i Gudbrandsdalen. Bønderne stod oppe i lien og rullet tømmerstokker og store stener ned paa dem.

Kristian anlagde Kristiania i 1624.

VOR SKIBSFART

Norge bruger sine skibe til at udføre tømmer. Norge har saa meget skog, især i Østerdalen. De hugger tømmeret om høsten og om vaaren fløder de det

Klassebilde, ca 1910, nr. 5 fra venstre i rekke 2 er Øivind Ramberg

Etterlysning – Hedmarksg. 4

I Historielagets gjestebok på Internett har vi fått følgende etterlysning:

Er det noen som kjenner til Rosa Josepha Bye, Dagmar Leonarda Bye eller Ludvig Immanuel Larsen som bodde i Hedmarksgata 4 på 1900-tallet? Er interessert hvis noen vet hvem som var mor og far til Ludvig Immanuel Larsen. Han giftet seg med Inga Susanne Larsen.

Med hilsner ifra May Bjerke

E-post: m.bjerke@wasted.nu

Evt. svar kan også sendes til Vålerenga Historielag, så videreformidler vi til May Bjerke.

Årsmøtet

Til og med på årsmøtene våre blir det fullt hus!

Fyldig referat vil bli sendt ut sammen med innkalling til neste medlemsmøte i april!

Se for øvrig bilder på neste side!

Strømsveien 7 i 1963 (Eier: Oslo Bymuseum)

Medlemsmøte 4. februar 2002

Historielagets leder Even Haugseth åpnet årets første møte med å ønske alle de ca. 70 frammøtte velkommen. Han orienterte deretter om saker som er aktuelle for historielaget - og da helt spesielt om framdriften i forbindelse med utgivelsen av jubileumsboka - laget er som kjent 10 år i 2002. Han presenterte redaktørene Anne Teppen og Knut Roar Westby, som gjør en kjempejobb i forbindelse med dette vervet.

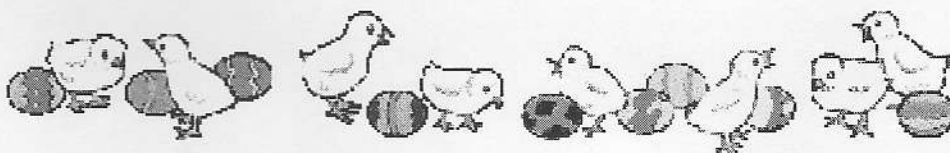
Kveldens kåsør, Bjørn Tandberg, arkitekt og bosatt i Totengata, er meget historisk interessert og kan mye om Vålerengas tidlige tilværelse. Han holdt et omfattende kåseri om den opprinnelige bebyggelsen og snakket om utviklingen fra tre til mur - murhus for de bedrestilte, trehus var mer slumpreget. Hele området som nå kalles Vålerenga er gammelt og via lysbilder fikk vi se en rekke gamle kart hvor man kunne kjenne igjen diverse elveløp og veier.

Hovedveien som senere fikk navnet Strømsveien har vært ferdselsvei i århundrer, den forbandt omgivelsene med byen ved sjøen - Oslo.

Totengata var et aktuelt tema i kåseriet, Tandberg bor selv i Totengata 3, et av Vålerengas eldste hus. I forbindelse med restaureringen har han funnet tilbake til husets opprinnelse på 1700-tallet. Det er altså atskillig eldre enn de løkkehusene som ble bygget på 1800-tallet og som til dels var sommerhus for den tidas rikfolk, men som ofte ble bygget på til større gårder. Restaureringen ga overraskelser i forbindelse med funn i vegger og under dørtrammen - så som rotte- og kattekadavere, samt klinkekuler brukt for århundrer siden.

Det ble som vanlig en hyggelig avslutning med vafler, kaffe og venneprat.

Björg Staal

Årsmøtet 11. mars 2002

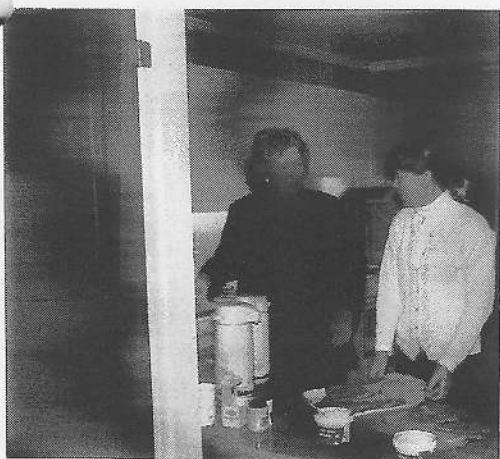
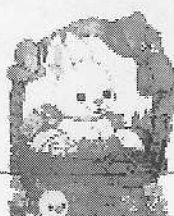

Foto alle bilder: Bjørn Granlund

**Et organ for
Vålerenga Historielag**

Vålerenga Historielag
Hedmarksgata 2
0658 Oslo
E-mail: vaalerenga.histlag@c2i.net

Møte kalender

Medlemsmøter 2. halvår 2002

22. april 2002 Jubileumsmøte

10. juni 2002 Bydelsvandring
mer info senere.

Alle møter holdes i Bydelshuset,
Hedmarksgata 2

VELKOMMEN!

Styret og arbeidsgrupper i Vålerenga Historielag

Leder:	Even Haugseth
Nestleder:	Bjørn Arild Gjerdalen
Kasserer:	Bjørn Granlund
Sekretær:	Björg Staal
Styremedlem:	Laila N. Christiansen
Varamedlem:	Arne Mustad Sørensen
Varamedlem:	Unni Granlund

Arbeidsgrupper i historielaget:

Utgivelse av bildekalender:

Kontakt: Even Haugseth tlf. 22 57 01 66

Fotogruppe – fotografering, innsamling og
avfotografering av bilder:

Kontakt: Bjørn Granlund tlf. 22 68 34 05

Idrettsgruppe – prosjekt om bydelens idrettsmiljø

Kontakt: Bjørn Arild Gjerdalen tlf 90 91 92 50

Intervjugruppe – intervjuer interessante mennesker

Kontakt: Björg Staal tlf. 22 61 40 33

Medlemsavisa vår

Kontakt: Laila N. Christiansen tlf. 22 67 46 75

Vålerenga Historielag på internett:

vaalerenga.histlag@c2i.net

<http://home.c2i.net/vaalhist>

